

До

Народното събрание на Република България

Висшия съдебен съвет

Министър-председателя на Република България

Министъра на правосъдието

Уважаеми господа народни представители, членове на Висшия съдебен съвет, г-н министър-председател, г-н министър на правосъдието,

Съюзът на съдиите в България, в качеството си на независима, доброволна, професионална организация, обединява съдиите и съдейства за защита на професионалните и социалните им интереси, като част от ефективните гаранции на независимостта на съдебната власт, за да бъде осигурено качествено и справедливо правосъдие. Поради това се обръщаме към Вас, за да изразим възмущението си от изразеното становище от министъра на финансите г-н Горанов на проведената на 26.02.2015 г. среща между него и членовете на Висшия съдебен съвет, което е поредната проява на трайно и целенасочено negliжиране от страна на законодателната, изпълнителната власт и от страна Висшия съдебен съвет на законоустановеното изискване за поддържане на точно съотношение между размера на възнагражденията на заетите лица в бюджетната сфера (администрацията) и съдиите, прокурорите и следователите (органи на съдебната власт).

Според чл. 218 от Закона за съдебната власт основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определя в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на Националния статистически институт, а възнагражденията за останалите длъжности в органите на съдебната власт се определят от Висшия съдебен съвет.

По аналогичен начин се определя основното възнаграждение на народните представители, което е в размер на три средномесечни заплати на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общественения сектор, съобразно данни на Националния статистически институт. Основното месечно възнаграждение на всеки депутат се преизчислява всяко тримесечие, като се взема предвид средномесечната работна заплата за последния месец от предходното тримесечие. Изчислените по този

начин възнаграждения на народните представители служат за база, въз основа на която се определя възнаграждението на Президента, Председателя на народното събрание, Министър-председателя и министрите.

Доколкото ни е известно, за периода след месец юли на 2012 г., откогато възнагражденията на магистратите са „замразени“ поради действително тежкото финансово състояние на държавата, до настоящия момент, основното месечно възнаграждение на депутатите неколkokратно е увеличавано, т.е. индексирано съобразно данните от Националния статистически институт. Вследствие на това са били увеличени и заплатите на всички висши представители на законодателната и изпълнителната власт, включително и на министъра на финансите. Очевидно е, че след като средномесечната заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общественния сектор нараства ежегодно, то органите на изпълнителната власт през последните две години не са провеждали политика на икономии от размера на трудовите възнаграждения в общественния сектор.

Смисълът на установената в чл. 218, ал. 2 от Закона за съдебната власт норма е да даде обективна оценка на отговорността и тежестта на труда на съдиите, прокурорите и следователите в сравнение с отговорността и тежестта на труда на заетите в бюджетната сфера. Разбираемо е трудът на заетите в бюджетната сфера да се оценява според финансовите възможности на държавата, неразбираемо е неспазването на установените в закона критерии за оценка, защото финансовите възможности на държавата са еднакви за всички.

На проведената среща с Висшия съдебен съвет министър Горанов е заявил: „Не мога да приема за нормално просто да има увеличения на заплатите, защото това го изисква законът“, както и „Мога да ви извадя от деликатното състояние – вие нямате законодателна инициатива, но Министерският съвет има. Можем да променим чл. 218 и да не сте в такова състояние. Ако в закона пише, че финансовият министър е крокодил, той няма да стане крокодил“.

Считаме, че не може да се толерира подобно недупостимо отношение към законността, защото то е в основата на всички негативни процеси, които ерозират правосъзнанието на гражданите и държавността. Не бихме се съгласили с възглед, който разглежда закона като лесно преодолима пречка от позицията на силата. Такава сила се превръща в арогантност, която прави невъзможно върховенството на закона. Затова призоваваме министъра на финансите да поеме отговорност за думите си.

Г-н Горанов е споделил и професионалното си становище относно приоритетите на приходната агенция, като обяснение за бездействието ѝ за събирането на вземанията на съдебната власт от такси – едно било да се търси събирането на 36 млн. лева вземания на съдебната власт, а друго – когато ставало въпрос за 12 млрд. лева от ДДС и преки данъци. По този повод припомним, че според чл. 2, ал. 7 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. в приходите от дейността на органите на съдебната власт по ал. 1 се включват и приходите от вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния

процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебната власт след приспадане на разходите по чл. 3, ал. 12 от Закона за Националната агенция за приходите. Според нововъведената алинея б на чл. 3, за 2015 г. неизпълнението на приходите по ал. 1 не се покрива с допълнителна субсидия от централния бюджет. Трудно може да се отговори на въпроса как съдебната власт може да изпълни заложените приходи в бюджета ѝ от държавни такси, след като Националната агенция за приходите отказва да ги събира, а министърът на финансите намира това за несъществен проблем. Отделен е въпросът, след като приходната агенция е концентрирала усилията си върху събираемостта на ДДС и преките данъци, защо резултатът от тази дейност е неизпълнение на приходната част на Държавния бюджет и планирането на дефицити.

Изказването на г-н Горанов обаче действително показва, че, за да постигне заложената в нея цел, разпоредбата на чл. 218 от Закона за съдебната власт се нуждае от изменение. След като Висшият съдебен съвет не успява самостоятелно да осъществи функциите си да осигури прилагането ѝ, въпреки че Президентът и Народното събрание прилагат законоустановената индексация на възнагражденията, без да зависят от поведението на министъра на финансите, тогава основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност следва да бъде равно вместо на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера по данните на Националния статистически институт, на две средномесечни заплати на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общественения сектор съобразно данните на Националния статистически институт или на 2/3 от възнаграждението на народните представители. Основното месечно възнаграждение на всеки магистрат следва да се преизчислява всяко тримесечие, като се взема предвид средномесечната работна заплата за последния месец от предходното тримесечие, а възнагражденията на останалите съдии, прокурори и следователи – съобразно инстанцията, в която работят, да бъдат определени чрез добавянето на съответния процент над най-ниското възнаграждение. Това предложение е в пълно съответствие с предвидената мярка в Специфична цел б от наскоро приетата от Народното събрание актуализирана стратегия за съдебна реформа – да се създадат предвидими правила за определяне на възнаграждението на магистратите.

Не може да скрием и разочарованието си от подхода на Висшия съдебен съвет, който нямаше нормативно основание да осъществява преки преговори с министъра на финансите за отпускане на допълнителни трансфери към бюджета на съдебната власт и да обвърже изпълнението на чл. 218 от Закона за съдебната власт с резултата от подобни преговори. По този начин кадровият орган на съдебната власт допринесе за насаждане у обществото на неправилното убеждение, че размерът на възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите зависи от министъра на финансите и че съдебната власт не е независима при вземането на решения за начина, по който изразходва самостоятелния си бюджет.

Съгласно Решение № 18 от 16.12.1993 г. на Конституционния съд на Република България по к. д. № 19/1993 г. бюджетът на съдебната власт е самостоятелен. Органите на изпълнителната власт (Министерски съвет, Министерство на финансите) не упражняват компетентности в процеса на съставяне, изпълнение и отчитане на

бюджета. Тези органи само включват бюджета на съдебната власт като съставна част на годишния общодържавен бюджет, който Министерският съвет внася в Народното събрание. Наясно сме, че в Закона за бюджета на Република България за 2015 г. за съдилищата и прокуратурата са предвидени общо 36 393 000 лева повече в сравнение с бюджета за 2014 г., поради което би следвало Висшият съдебен съвет да е в състояние да осигури индексирани възнагражденията през 2015 г.

Изразяваме категоричното си несъгласие поддържането на законоустановеното съотношение между възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите и заетите лица в бюджетната сфера да бъде обвързано с приемането на изменения в тарифите за държавните такси, които се събират от съдилищата, като по този начин се противопоставя законният интерес на магистратите с този на гражданите, търсещи правосъдие. В същото време многократно сме подчертавали значението на прозрачното управление на бюджета от Висшия съдебен съвет, който дължи ясни отговори за целесъобразността на разходите.

Надяваме се, че становището ни ще бъде разгледано сериозно от компетентните институции, за да бъде преустановено неизпълнението на закона. При липса на адекватна реакция ще намерим подходящи правни средства да защитим правата и интересите на съдиите в Република България.

София, 27.02.2015г.

За Управителния съвет на
Съюза на съдиите в България
Борислав Белазелков - председател